

Vad händer när graviditeten är normal och når vecka 41+0 ?

Var femte graviditet når graviditetsvecka 41+0. De flesta förlossningar startar av sig själv inom de närmaste dagarna. För alla gravida rekommenderas att förlossningen ska ha startat senast i slutet av vecka 41. Risken för att barnet ska dö i livmodern efter vecka 40+6 är låg (cirka 0,05%) men ökar något efter v 42+0 och är lite högre:

- när barnet inte växer normalt
- när du/ni väntar första barnet

och när den gravida:

- är 40 år eller äldre
- har BMI ≥ 30 kg/m² (obesitas)
- är född i Afrika söder om Sahara.

Forskning har visat att det kan finnas medicinska fördelar med att sätta i gång förlossningen i början av vecka 41, framförallt när risken att drabbas av fosterdöd är lite högre. Gravida som har någon av de riskfaktorer som nämns ovan erbjuds därför igångsättning av förlossningen i början av vecka 41.

Barnmorskan skickar en remiss till förlossningskliniken vid besöket i vecka 40 om du som gravid har riskfaktorer. Om du/ni är tveksam till att sätta i gång förlossningen och önskar få träffa läkare för en individuell bedömning skriver barnmorskan det i remissen. Förlossningskliniken hör av sig till dig/er via telefon eller digitalt senast vecka 40+6. Önskar du/ni igångsättning av förlossningen bokas en tid för det inom några dagar. Beroende på belastningen på förlossningsavdelningen kan tidpunkten behöva flyttas fram ytterligare 1-2 dagar.

Gravida som saknar riskfaktorer och gravida som har någon riskfaktor men vill avvakta med igångsättning får göra ett ultraljud i början av vecka 41 för att kontrollera att barnet vuxit normalt och att det finns normal mängd fostervatten. Om allt är normalt på ultraljudet erbjuds igångsättning av förlossningen i slutet av vecka 41 (vanligen v 41+5). Tiden för igångsättning bokar du/ni eller er barnmorska genom att ringa till förlossningskliniken i vecka 41+3. Beroende på belastningen på förlossningsavdelningen kan tidpunkten för igångsättning behöva flyttas fram ytterligare 1-2 dagar. Om något avviker vid ultraljudet får du/ni komma till förlossningskliniken samma dag för att bedöma när förlossningen bör sättas igång.

Måste man sätta i gång förlossningen i vecka 41?

Nej, du/ni får själv välja om du/ni vill avvakta fram till vecka 42+0.

Finns det några nackdelar med att sätta i gång förlossningen i vecka 41?

Forskning har inte kunnat påvisa några betydande medicinska nackdelar med att sätta i gång förlossningen i början av vecka 41, men förlossningens start tar ofta längre tid, framför allt för förstföderskor. Gravida som tidigare har fött barn med kejsarsnitt har inte ingått i de studier som undersökt medicinska fördelar och nackdelar och därför rekommenderas en individuell bedömning i dessa fall. Rekommendationen att förlossningen ska ha startat antingen spontant eller genom igångsättning senast i slutet av vecka 41 gäller även gravida som tidigare fött barn med kejsarsnitt.

Hur går det till när förlossningen sätts i gång?

Det finns olika metoder för att sätta igång förlossningen. Vilken metod som blir aktuell att använda beror på flera faktorer och avgörs när du/ni kommer till förlossningen.

- Om livmodertappen är omogen kan du få läkemedel som får livmodertappen att börja mjukna och öppna sig, vanligen i upprepade doser under 1-2 dygn till dess att värkarna börjar bli smärtsamma.
- Ett annat alternativ är att du får en så kallad ballongkateter. Det är en mjuk slang som förs in i livmodertappen via slidan och sedan fylls med vätska. Den vätskefyllda ballongen vidgar livmodertappen.
- När livmodertappen är mogen, kan barnmorskan eller läkaren ta håll på fosterhinnorna så att vattnet går. Ofta behövs därefter ett dropp som startar värkarna så att förlossningen kommer igång.

Hur lång tid det tar att få igång förlossningen är individuellt. Det kan ta några timmar eller flera dagar. Om livmodertappen är helt omogen kan både läkemedel och ballongmetoden behöva användas innan det blir möjligt att ta håll på fosterhinnan. Precis som vid alla förlossningar kan du få hjälp med smärtlindring för att kunna vila och sova. Mer detaljerad information finns på förlossningsklinikernas hemsidor och på 1177.

Vart vänder jag mig om jag har frågor?

Du/ni kan alltid vända er till er barnmorska om du/ni har frågor eller behöver mer information för att kunna göra ert val.